

VERSLAG

Thematische Werkgroep 2
OSLO Overlijdensaangifte

INHOUD

1. Praktische Info	2
1.1 Aanwezigen	2
1.2 Agenda	4
2. Introductie OSLO & UML	5
2.1 OSLO	5
2.2 UML – Unified modeling language	5
3. Samenvatting thematische werkgroep 1	5
4. Voorbeeld diagrammen	6
4.1 Storylines	6
4.3 Het model	15
5. Volgende Stappen	16
5.1 OSLO tijdslijn	16
5.2 Volgende werkgroepen	17
5.3 Contactgegevens	17
6. Bijlagen	18
6.1 Objectdiagrammen - mural	18
6.2 Model – mural	19

1. PRAKTISCHE INFO

- Datum: 20/02/2024 (9u-12u)
- Locatie: Microsoft Teams

1.1 AANWEZIGEN

- Athumi
 - Sarah Blomme
- AZ Delta
 - Natasha Cornelis
- CEVI
 - Eline Van Den Berghe
- Remmicom
 - David Devroey
- Cronos
 - Seppe Gielen
- Departement Zorg
 - Maarten Van der Biest
 - Matthias Van der Elst
 - Mathieu Roelants
- Digitaal Vlaanderen
 - Jitse De Cock
 - Aline Verbrugge
- Funebra
 - Johan Dexters
- KBC Groep
 - Leen Borgers
- Sereni
 - Bruno Quirijnen
- Stad Aalst
 - Tessa Verbeiren
- Stad Gent
 - Christophe Puttevels
- Stad Halle
 - Cindy Van Nerom
- Stad Leuven
 - Steve Heylen
 - Yati Hughe
- Stad Oostende
 - Annelies Crombez
 - Lies Tytgat
- RedPencil
 - Erika Pauwels

Digitaal Vlaanderen ///

- Uitvaartunie
 - Aaron Gorsen
- UZ Leuven
 - Wouter Van Den Bogaert

1.2 AGENDA

09u05 - 09u10	Welkom en agenda
09u10 - 09u20	Introductie OSLO & UML
09u20 - 09u30	Samenvatting eerste thematische werkgroep (16/01/2024)
09u30 - 10u30	Voorbeelden
10u30 - 10u45	Pauze
10u20 – 11u15	Het model
11u15 - 11u30	Q&A en volgende stappen

2. INTRODUCTIE OSLO & UML

2.1 OSLO

Het doel van OSLO (Open Standaarden voor Linkende Organisaties) is om de datastromen semantisch te modelleren en de structuur van de data te standaardiseren in de context van overlijdensaangifte.

Met OSLO wordt er concreet ingezet op semantische en technische interoperabiliteit. De vocabularia en applicatieprofielen worden ontwikkeld in co-creatie met o.a. Vlaamse administraties, lokale besturen, federale partners, academici, de Europese Commissie en private partners (ondertussen meer dan 4000 bijdragers). Extra informatie en een verzameling van de datastandaarden zijn te vinden op de website van OSLO (Digitaal Vlaanderen).

2.2 UML – UNIFIED MODELING LANGUAGE

We verwijzen naar slides 14-21 voor meer informatie.

UML staat voor Unified Modeling Language. De basisconcepten ‘generalisatie’, ‘attribuut’, ‘concept’ en ‘klasse’ werden uitgelegd. Dit werd reeds in de eerste thematische werkgroep geïllustreerd aan de hand van het voorbeeld ‘adoptie van een dier uit het asiel door een persoon’.

3. SAMENVATTING THEMATISCHE WERKGROEP 1

We verwijzen naar slides 7-14 voor meer informatie.

Aan de hand van twee storylines werd het sneuvelmodel opgebouwd en voorgesteld:

- **Storyline 1 – Overlijden Camiel** (Medische vaststelling, Administratieve afhandeling, Wilsbeschikking en uitvaart);
- **Storyline 2 – Kindsterfte** (Zwangerschap, Geboorte, Medische vaststelling).

Op basis van de verzamelde use cases en concepten is er een initiële afbakening (scoping) uitgevoerd voor het sneuvelmodel. Verder bakent de haalbaarheidsstudie duidelijk de scope af.

Binnen scope (essentieel / nice-to-have)	Buiten scope (inclusief functionele of implementatiegerichte vereisten)
Aangifte overlijden bij de administraties	Historiek
Uitwisselen van informatie die noodzakelijk is voor het verzorgen van de uitvaart	Versionering
Administratieve afhandeling van het overlijden	Privacy
Medische vaststelling van het overlijden door een arts	Zie haalbaarheidsstudie
Statistische naverwerking van de gegevens	

4. VOORBEELD DIAGRAMMEN

4.1 STORYLINES

Aan de hand van twee verschillende storylines wordt het model geïllustreerd en in een toegepaste omgeving voorgesteld.

Storyline 1: Overlijden Camiel

- Vaststelling van overlijden;
- Aangifte overlijden;
- Verlof tot crematie;
- Uitvaart.

Storyline 2: Doodgeboorte

- Verschillende situaties doodgeboorte en foetaal overlijden (<22 weken zwangerschap, tussen 22 en 26 weken zwangerschap, >26 weken zwangerschap).

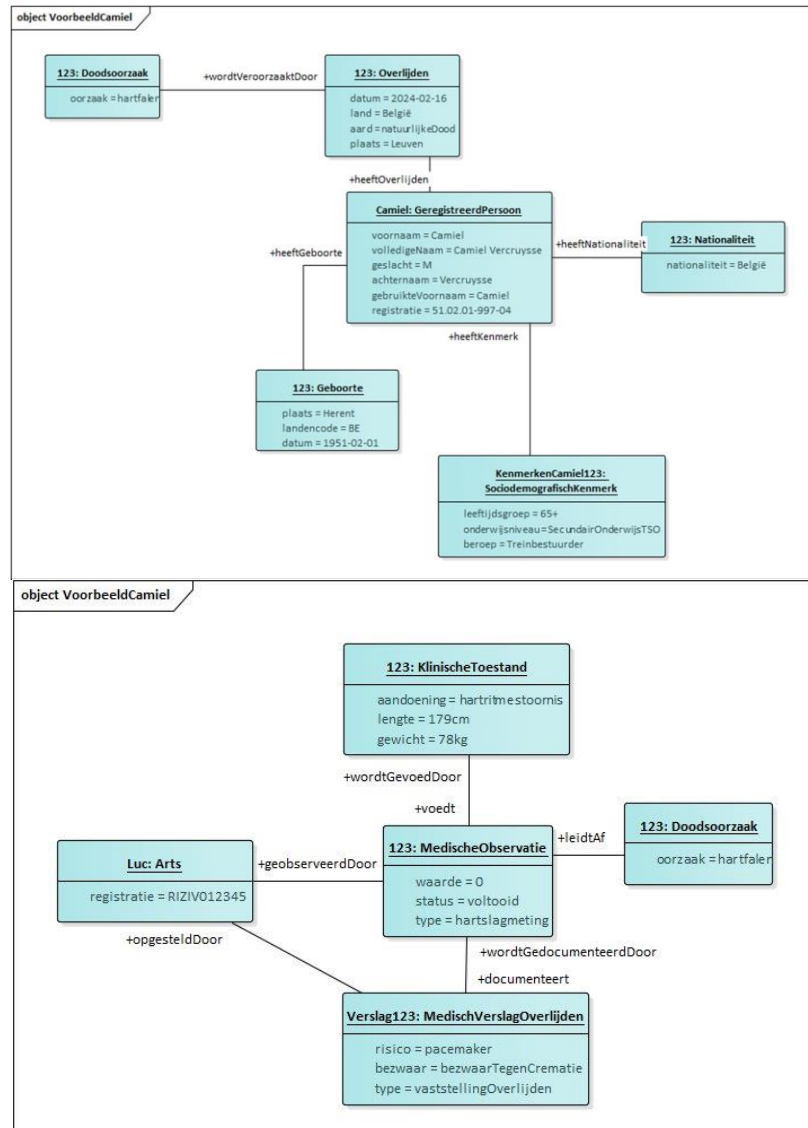
Hieronder wordt dieper ingegaan op de vier voorbeelddiagrammen en de feedback/vragen die tijdens de thematische werkgroep werden gegeven/gesteld. Een overzicht van het volledige UML-model is terug te vinden in **sectie 5.1**.

4.2.1 Overlijden Camiel

Camiel is op 73-jarige leeftijd overleden in het woonzorgcentrum van Leuven waar hij de laatste dagen verbleef. De huisarts stelde het Overlijden vast. Naast de Administratieve Aandeling worden de voorbereidingen voor de Uitvaart in gereedheid gebracht.

A) Medische vaststelling

Camiel's kinderen, vernemen dat Camiel is overleden aan hartdecompensatie en onduidelijke hartproblemen. De huisarts Luc stelt het overlijden vast.

Vragen/opmerkingen:

- Opmerking:** In de realiteit zijn er meerdere doodsoorzaken. De arts moet een volledig keten van primaire en secundaire doodsoorzaken schetsen. De arts moet de rangorde van de doodsoorzaken bepalen, dit is een opvolging van oorzaken die hebben geleid tot de dood. Tijdens de werkgroep werd beslist dat hier geen automatische velden of keuzelijst moet voorzien worden voor het invullen van de doodsoorzaken, om subjectiviteit te vermijden. Na het invullen van de vrije velden door de arts, wordt de input verwerkt en aan codes gelinkt (binnenkort ICD11) door een team van het Departement Zorg. Daarboven moet de tool waarin het datamodel wordt gebruikt slim zijn waarbij het juridisch model gerespecteerd wordt; ter illustratie: de omstandigheden van overlijden moeten niet verklaard worden bij een natuurlijk overlijden.

- **Opmerking:** In dit voorbeeld is hartfalen een ongelukkige keuze van doodsoorzaak. Vaak ligt een primaire oorzaak zoals bijvoorbeeld obesitas aan de dood.

4. Doodsoorzaak (1)	Duur (2)
I. Ziekte of aandoening die rechtstreeks de dood tot gevolg had	
Logische samenhang van de ziekten/aandoeningen die geleid hebben tot de onmiddellijke doodsoorzaak onder a).	a)
Bij vermelding van meerdere ziekten die aan het overlijden ten grondslag liggende het laatst opgeven ("oorspronkelijke doodsoorzaak")	veroorzaakt door :
	b)
	veroorzaakt door :
	c)
	veroorzaakt door :
	d)
II. Geassocieerde oorzaken	
Bij overlijden nog bestaande ziekten en bijzonderheden, welke tot de dood hebben bijgedragen, doch niet met de onder I. genoemde ziekten in causaal verband staan.	e)
	f)
	g)

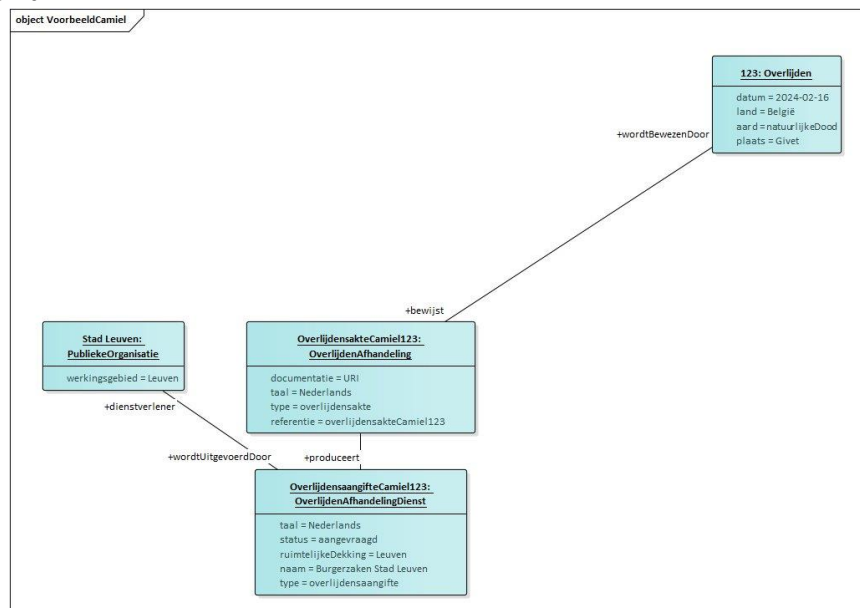
(1) Hier wordt niet de wijze van overlijden bedoeld zoals bvb. : hartfalen, syncope, enz... maar de ziekte, het trauma of de complicatie die de dood veroorzaakte. Gelieve slechts één oorzaak per lijn te vermelden.
 (2) Tijdsinterval (bij benadering) tussen het begin van de ziekte/aandoening en de dood (preciseer zo nodig in minuten, uren, weken of maanden, ...)

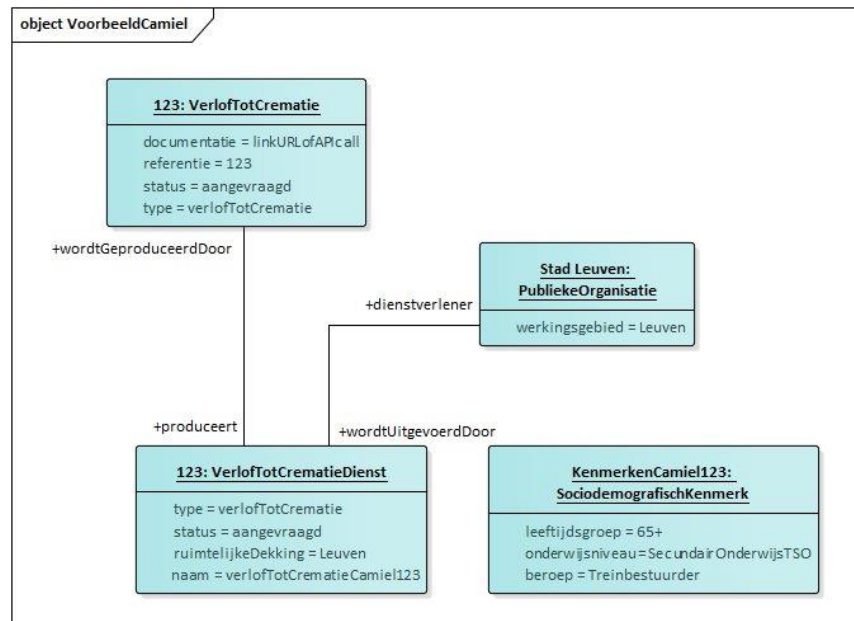
- **Opmerking:** Een pacemaker is niet in elk geval een bezwaar tegen crematie. Een bezwaar tegen crematie zou o.a. radioactieve besmetting of besmettelijke ziekten kunnen zijn, of wanneer er lithium batterijen in de pacemaker zitten. De bedoeling is dat er moet worden aangegeven of er al dan niet nog een pacemaker aanwezig is in het lichaam. Dit mag door eender wie verwijderd worden, maar wordt in de praktijk meestal weggehaald door de crematiearts. Er kan dus een tweede arts worden toegevoegd als controlearts. *Dit wordt meegenomen naar de juridische werkgroep binnen het project van Digitale Aangifte Overlijden.*

B) Administratief luik

Na de aangifte van het overlijden wordt het overlijden geregistreerd. Daarnaast kan er ook door de ambtenaar van de burgerlijke stand de toestemming crematie van de overledene gegeven worden.

Camiel was een gepensioneerde treinbestuurder. Deze informatie wordt statistisch naverwerkt.

Vragen/opmerkingen:

- **Opmerking:** De ambtenaar van de burgerlijke stand maakt de overlijdensakte op van zodra het overlijdensattest wordt gegenereerd. Het platform zal deze afhandeling doen.
- **Vraag:** Welke gegevens staan in de Overlijdensafhandeling en moet er niet ook een link zijn met de klasse Persoon (voor naam, geboorte, etc.)?
 - **Antwoord:** Dit is afhankelijk van de documentatie die beschikbaar is. We gaan de overlijdensakte hier niet zelf modelleren, we gaan enkel de gegevens die nodig zijn oplijsten en in de implementatiefase zal dan toegang gegeven worden aan de juiste actoren. We stappen eigenlijk af van de papieren structuren omdat er veel informatie herhaald wordt. De werking na dit DAO-traject zal binnen het platform gedaan worden.
- **Opmerking:** Softwareleveranciers hebben enkel de persoonsgegevens (rijksregisternummer) nodig, maar voordien moet de ambtenaar van de burgerlijke stand alles controleren en beslissen of de overlijdensakte mag opgemaakt worden.
- **Vraag:** Welke informatie moet juridisch op de overlijdensakte staan? Dit is vaak verschillend tussen steden en gemeenten? Is er een mogelijkheid om meer gegevens op te nemen dan juridisch beschreven?
 - **Antwoord:** De informatie die moet worden meegenomen op de overlijdensakte is bepaald in het Burgerlijk Wetboek en is een beperkte set van gegevens (o.a. naam, plaats en datum van overlijden, administratieve gegevens van de akte, rijksregisternummer). Deze eerste stap is zeer sec. In dit eerste luik 'aangifte' beperken we ons tot wat in het reglementair kader beschreven staan. We gaan dus niets meer of minder opnemen dan in het Burgerlijk Wetboek beschreven staat. Indien je gegevens zou willen over de burgerlijke stand (bv. scheiding van goederen) of de naam van de partner, zou dit additioneel kunnen worden opgevraagd aan de hand van het rijksregisternummer. Het is momenteel nog niet toegevoegd in het model, maar verder bouwend op OSLO Persoon is het eenvoudig om burgerlijke stand weer te geven in het model.

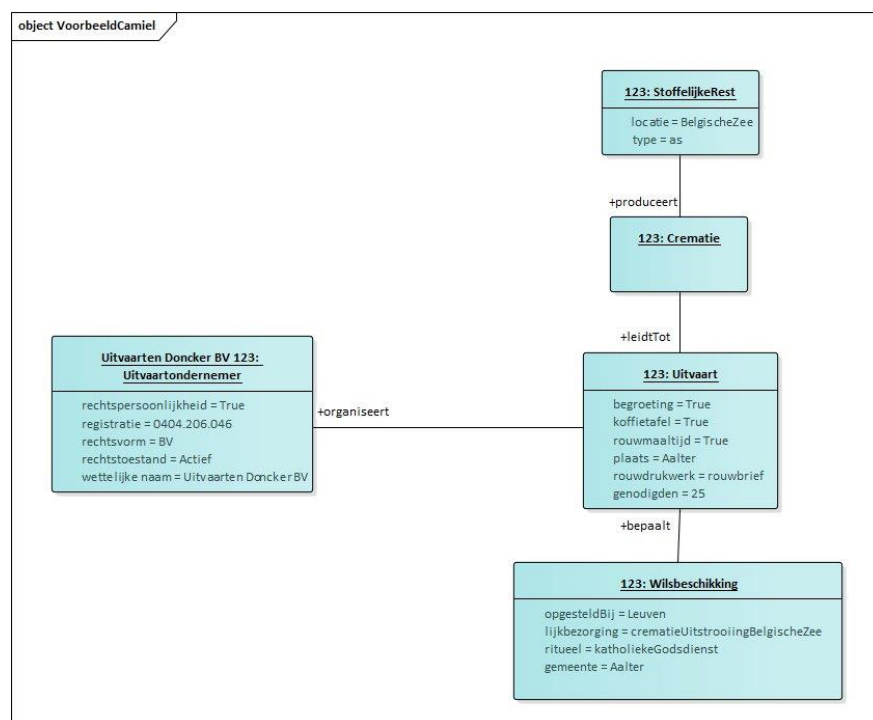
- **Vraag:** Wat als er geen adres is van overlijden en men sterft in een veld/bos/kanaal?
 - **Antwoord:** Er bestaat ook een generiek attribuut “plaats” dat kan worden ingevuld voor een minder precieze plaats van overlijden.
- **Vraag:** Moet er een aanvaardingsbewijs worden aangevraagd voor uitstrooiing in de Belgische zee bij de verlof tot crematie?
 - **Antwoord:** Het aanvaardingsbewijs speelt wettelijk gezien geen rol in de toelating van cremeren. Dit geldt eerder als voorzorg dus strikt genomen moet dit niet worden opgenomen in het model.
- **Vraag:** Moeten we bij verlof tot crematie een onderscheid maken tussen crematie en teraardstelling?

Opmerking: De aanvraag van crematie wordt niet gedaan door de burgerlijke stand. Dit wordt door de familie gedaan. Nadien beslist de ambtenaar van de burgerlijke stand over de crematie en de begraafing. Uitvaartondernemers moeten ook betrokken worden.

Deze vraag zal verder behandeld worden in de juridische werkgroep.

C) Wilsbeschikking en uitvaart

Camiel had een wilsbeschikking. Hij wenste gecremeerd te worden en dat zijn as zou worden uitgestrooid in de Belgische zee.

Vragen/opmerkingen:

- **Vraag:** Is het bij de wilsbeschikking juridisch relevant om de opdeling te maken tussen de plaats waar de uitvaart moet doorgaan (Aalter) en de plaats waar dit is opgesteld (Leuven)?
 - **Antwoord:** Alles wat niet wettelijk bepaald is in de wilsbeschikking zal onder de uitvaartwens komen. Naast het opmaken van de overlijdensakte, is het de bedoeling om het administratief gemakkelijker te maken om

iemand te begraven. Des te meer informatie dat de burgerlijke stand ambtenaar heeft, des te sneller hij een dossier kan opstellen en het overlijdensafhandeling doen.

- **Opmerking:** Er is geen behoefte van de uitvaartsector om op het platform de uitvaartwensen te capteren, enerzijds om concurrentie met bestaande systemen op de markt te vermijden. Maar ook omdat de informatie uitgewisseld wordt tussen nabestaanden en de uitvaartondernemer, en geen enkele partner rond het platform iets mee te maken heeft, dus dat moet erbuiten blijven.
- **Conclusie:** We includeren enkel wat verplicht is binnen de wilsbeschikking.

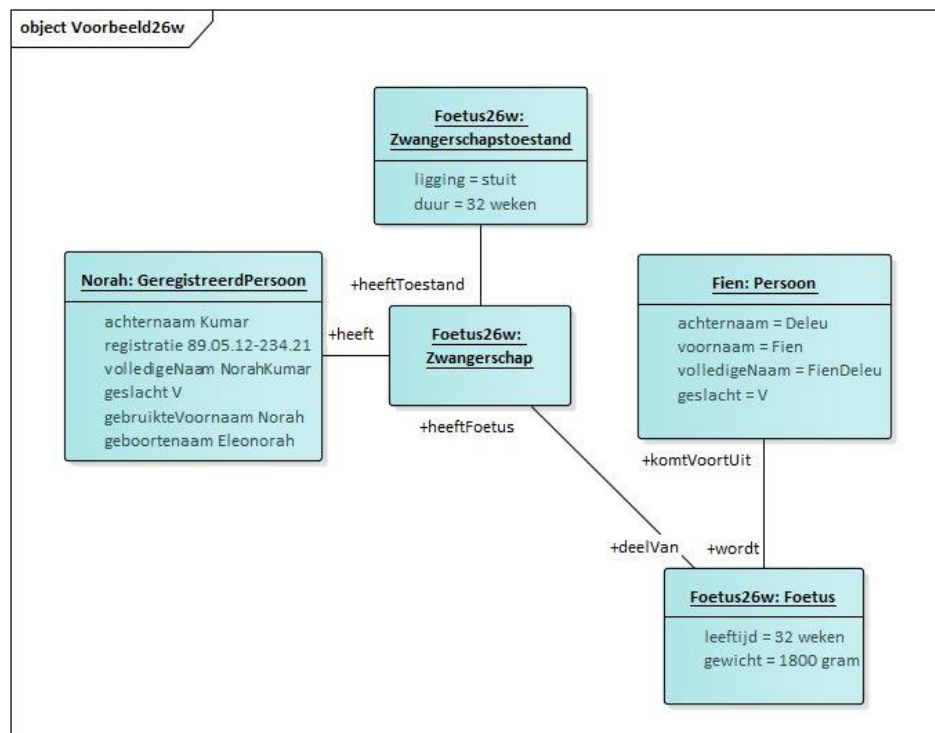
4.2.2 Doodgeboorte

Tijdens Norah's zwangerschap wordt de diagnose van overlijden in haar buik definitief vastgesteld door middel van een echoscopie.

Casus 1: Doodgeboorte na 32 weken zwangerschap (>26 weken)

D) Zwangerschap

Norah is reeds 32 weken zwanger van hun eerste kindje. Tijdens de zwangerschap wordt Norah ten volle ondersteund door haar partner, Pablo.

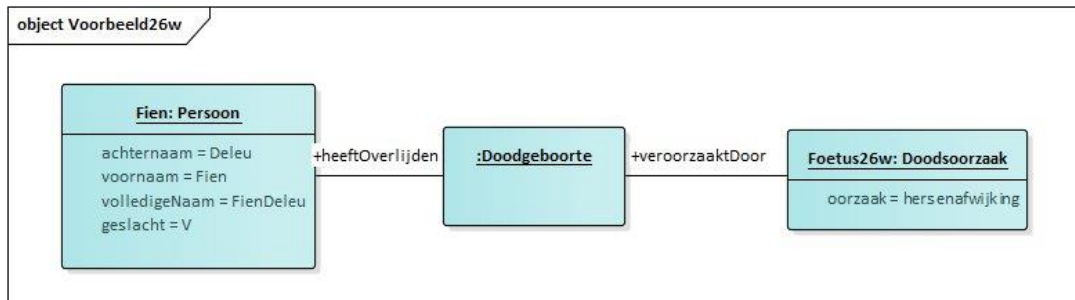

Opmerkingen/vragen:

- **Opmerking:** We maken een onderscheid tussen Persoon en Geregistreerd Persoon. De eerstgenoemde heeft niet per se een rechtspersoonlijkheid.

E) Doodgeboorte

Het geboren kind Fien sterft tijdens de zwangerschap na 32 weken.

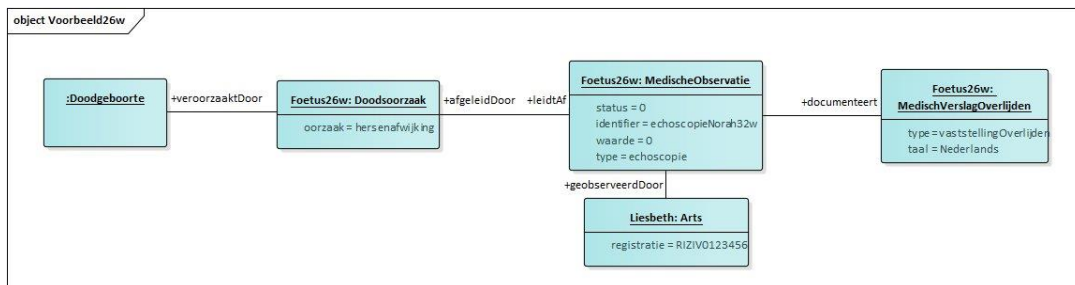

Opmerkingen/vragen:

- **Opmerking:** Bij de doodgeboorte en doodsoorzaak moet een onderscheid gemaakt worden tussen de moeder, de foetus en het kind.

F) Medische vaststelling

Tijdens de zwangerschap controleert de gynaecologe de hartslag van de foetus aan de hand van een echoscopie. De arts geeft een officiële verklaring van het overlijden van de baby.

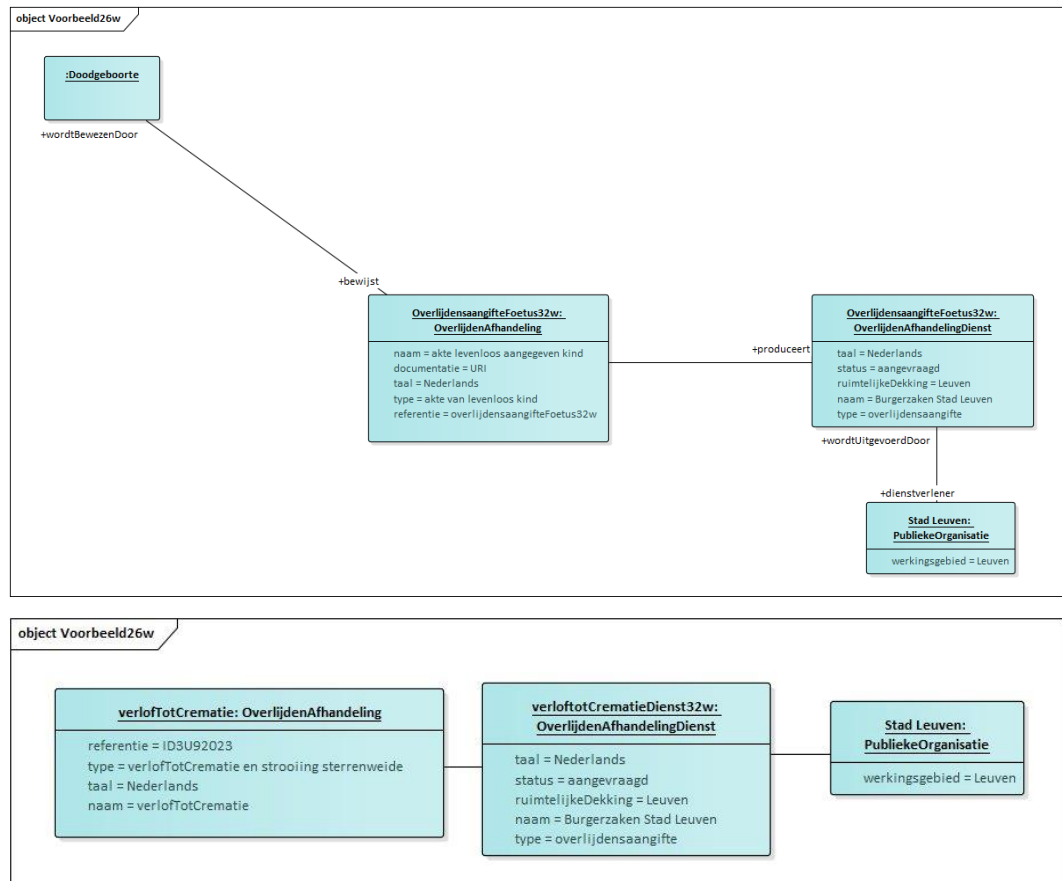

Opmerkingen/vragen:

- **Opmerking:** Echografie is onderdeel van het medisch dossier van de moeder en wat bij de moeder wordt uitgevoerd. Je spreekt pas over de medische observatie bij het kind wanneer het kind levend geboren wordt.

G) Administratieve afhandeling

De arts geeft een officiële verklaring van het overlijden van de baby. Deze overlijdensverklaring is nodig om bij de burgerlijke stand aangifte te doen en het verlof tot begraving of crematie te krijgen.

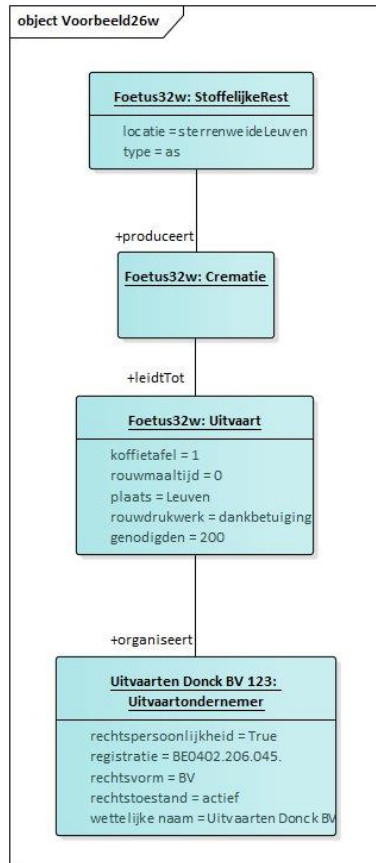

Vragen/opmerkingen:

- **Opmerking:** Enkel na 26 weken is het verplicht om een verlof tot crematie of begraven af te leveren.
- **Opmerking:** In deze casus werd de zwangerschap in weken berekend. Dit kan ook in dagen worden omgezet. In het model kan het allebei worden opgenomen om het semantisch verschil tussen de twee te vermijden.

H) Uitvaart

Na het overlijden en de administratieve afhandeling wordt de uitvaart voor het kind geregeld.

Casus 2: Doodgeboorte na 25 weken zwangerschap (22-26 weken)

Vragen/opmerkingen:

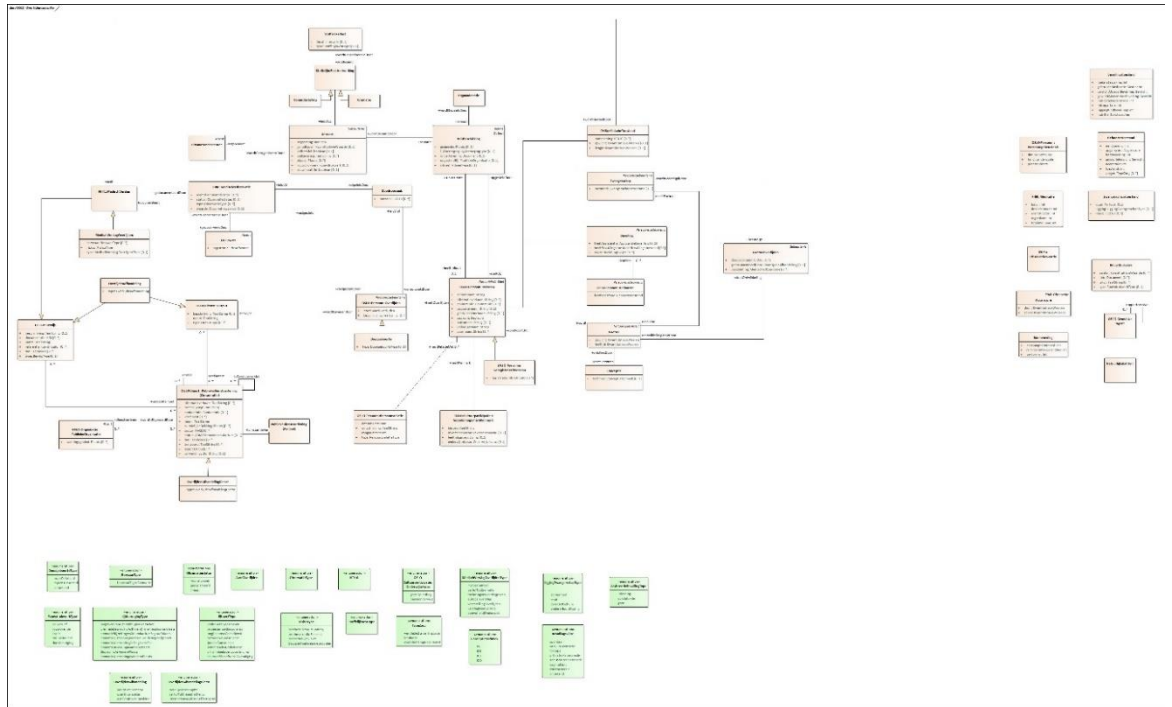
- **Opmerking:** Enkel de juridisch bepaalde aspecten zullen worden opgenomen in het model. Namen en voornamen zijn altijd facultatief. Hoewel bij casus 1 (>26 zwangerschap) er een verplichte opname is in het register van levensloos kind, moeten de namen daar niet verplicht in opgenomen worden.

Casus 1: Doodgeboorte na 10 weken zwangerschap (<22 weken)

Vragen/opmerkingen:

- **Opmerking:** Deze casus is een facultatief gegeven.

4.3 HET MODEL

Opmerkingen/vragen/feedback:

- **Vraag:** Kan er nog eens uitleggen waarom we dit model niet als proces mogen zien?
 - **Antwoord:** In de business case zijn er heel veel procesflows getekend. In elke processtap ga je verschillende velden nodig hebben. Je zal daarvoor selecteren wat er uit het model nodig is aan de hand van APIs of andere technologie voor datauitwisseling.
- **Opmerking:** De attributen van Wilsbeschikking die niet wettelijk bepaald zijn zullen eruit gehaald worden en optioneel bij de uitvaartwens worden geplaatst.
- **Opmerking:** Als er geen uitvaart is beschouwen we de 'stoffelijke resten' als medisch/ethisch afval. De stoffelijke rest van de foetus kan ook worden toegevoegd aan het model.
 - **Opmerking:** De volgende opsplitsing zal worden opgenomen in de klasse 'stoffelijke resten' en is handig voor de statistiek nadien:
 - begraven: gewone lijn / concessie (=in eigendom)
 - crematie: asverstrooiing/columbarium /urnenveld/ zee / thuisbewaring
- **Opmerking:** Na te gaan of het juridisch nuttig is om 'verzet tegen autopsie' op te nemen in het model. (Klinische autopsie is onderdeel van 'natuurlijke dood'; de forensische autopsie is out of scope).
- **Opmerking:** Alle Belgen zijn automatisch orgaandonoren, in de praktijk wordt wel nog afgetoetst bij de familie vooraleer de organen gebruikt worden. *Dit wordt meegenomen naar de juridische werkgroep binnen het project van Digitale Aangifte Overlijden.*
- **Opmerking:** In het model zit ook gemodelleerd dat er meerdere foetussen kunnen gerelateerd worden aan een zwangerschap.

- **Opmerking:** Omdat nog vaak overlijdens van niet-natuurlijke aard worden vastgesteld op Model IIIC, zou de tussenkomst van de crematiearts kunnen worden opgenomen als optie aangezien 77% van de gevallen gecremeerd worden.
- **Vraag:** Wat met een levenloos aangetroffen person waarbij geen identiteit of rijksregisternummer gekend is? Of wat bij het geval dat iemand pas 14 dagen na overlijden gevonden wordt, waarbij de dokter zelf nog moet vaststellen wanneer de persoon is overleden?
 - **Antwoord:** In het dossier is het een van de twee: ofwel wordt de datum en uur van vaststelling opgenomen, ofwel wordt de datum en uur van overlijden opgenomen. De datum dat het overlijden is vastgesteld, wordt daardoor ook gezien als de datum van het overlijden.
- **Vraag:** Is in het model ook voorzien dat er iets kan worden aangepast? Bijvoorbeeld wanneer er een fout is gemaakt en de arts het overlijden kan verbeteren of aanpassen?
 - **Antwoord:** Dit is niet opgenomen in het model want dit gaat over versionering. Dit is meer implementatiegericht, wat in een latere fase van het bredere project zal worden opgenomen.

5. VOLGENDE STAPPEN

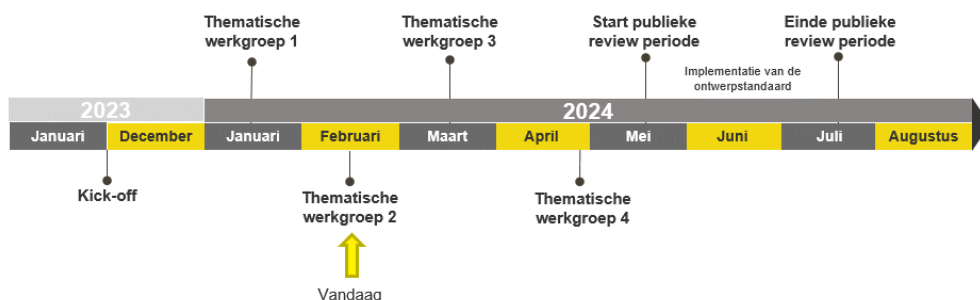
Tijdens de derde thematische werkgroep zullen we ingaan op de codelijsten en kijken naar de kardinaliteiten.

5.1 OSLO TIJDSLIJN

Tijdslijn OSLO Overlijdensaangifte

Thematische werkgroep 3 op **dinsdag 12 maart: 13:00 – 16:00**

Schrijf u in via volgende link: [3de thematische werkgroep](#)

5.2 VOLGENDE WERKGROEPEN

Indien u graag zou willen deelnemen aan één van de aankomende werkgroepen, kan u [via deze link](#) een overzicht van de werkgroepen terugvinden en u ook zo inschrijven. De **derde thematische werkgroep** zal plaatsvinden **op dinsdag 12 maart 2024**. Inschrijven kan [hier](#).

5.3 CONTACTGEGEVENS

Feedback kan bezorgd worden aan het kernteam via Github of via de volgende e-mailadressen:

- digitaal.vlaanderen@vlaanderen.be
- laurens.vercauteren@vlaanderen.be
- Jitse.decock@vlaanderen.be
- aline.verbrugge@vlaanderen.be

